

Ministerieel besluit houdende bescherming als monument van de bizonbeelden en gedenkplaten van de Ohiobrug te Oudenaarde

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010, 7 juli 2010, 24 september 2010, 19 november 2010, 13 mei 2011 en 10 juni 2011;

Gelet op het ministerieel besluit van 20 oktober 2010 houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen bizonbeelden en gedenkplaten van de Ohiobrug te Oudenaarde;

Gelet op de behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren door Onroerend Erfgoed Oost-Vlaanderen op datum van 9 juni 2011, zoals voorgelegd aan de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 9 juni 2011,

BESLUIT:

Artikel 1. Wordt beschermd overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009;

Wegens de historische, artistieke, en sociaal-culturele waarde:
- als monument:

de bizonbeelden en gedenkplaten van de Ohiobrug, zoals afgebakend op bijgevoegd plan, gelegen te

Oudenaarde (Eine), Ohiostraat z.nr.;

Oudenaarde (Nederename) Ohiostraat z.nr.;

bekend ten kadaster:

Oudenaarde, 2e afdeling, sectie A, perceelnummer zonder nummer;

Oudenaarde, 3e afdeling, sectie A, perceelnummer zonder nummer.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Historische waarde:

- De bizonbeelden en de gedenkplaten zijn een onderdeel van een brug als oorlogsmonument dat op een bijzondere manier uitdrukking geeft aan de herinnering aan de Eerste Wereldoorlog. De verdwenen brug is een zeldzaam gedenkteken opgericht door een Amerikaanse staat, meer bepaald de staat Ohio.
- De Verenigde Staten van Amerika verklaarden Duitsland de oorlog op 6 april 1917 onder druk van de geallieerden en om economische redenen, ook zal het vernietigen door de Duitsers van Amerikaanse koopvaardischepen en oorlogsbodems een rol gespeeld hebben bij hun deelname aan de strijd, nog een bijkomend element vormde een onderschept telegram (Zimmermanntelegram) waarin de Duitsers trachtten Japan en Mexico voor hun zaak te winnen. Vier Amerikaanse divisies van het landleger streden in België. Twee infanteriedivisies, de 37ste en 91ste van het American Expeditionary Force (A.E.F.) werden ingezet op 30 oktober 1918 tijdens het Geallieerde Bevrijdingsoffensief, de 91ste divisie ten zuiden van Waregem en de 37ste divisie langsheen de spoorweg te Olsene, en konden in de volgende dagen oprukken naar de Schelde in Oudenaarde. Ter herdenking van de krijgsverrichtingen van het Amerikaans leger en de overtocht van de Schelde door de 37ste divisie van de landstrijdkrachten van de VS werd in 1929 een monumentale brug met bizonbeelden gebouwd als oorlogsmonument. De brug werd gebouwd en geschonken door de Battle Monument Commission van de staat Ohio, de gevallen soldaten van de 37ste divisie waren immers meestal uit deze staat afkomstig. Als locatie werd gekozen voor de plaats van de overtocht van de Schelde op 2 november 1918 en ter vervanging van de vernietigde oude brug. Het ontwerp van de brug is een creatie van het gerenommeerde Amerikaanse architectenbureau Walker en Weeks uit Cleveland (Ohio) in samenwerking met Franse beeldhouwers voor het sculptuurwerk.
- De bewaarde betonnen bizonbeelden van de verdwenen brug van beeldhouwer oudstrijder Paul Moreau-Vauthier, vernieuwd na de schade van WO II in 1955, staan nog steeds symbool voor de Amerikaanse staat Ohio en de moed en kracht van de Amerikaanse militairen.
- De bronzen herdenkingsplaten op de brug en op de sokkels van de beelden verwijzen naar de historische gebeurtenis en het tot stand komen van het gedenkteken.

Artistieke waarde:

- De expressieve beelden van Amerikaanse bizonen hebben hoge esthetische kwaliteiten, zij getuigen van een hoogwaardige plasticiteit en zijn zeldzame voorbeelden

van monumentale diersculpturen op openbare plaatsen in ons land. De oorspronkelijke beelden vertoonden in de ornamentale detaillering kenmerken van de art-decostijl uit het interbellum.

- De betonnen bizonbeelden getuigen van het oeuvre van een gerenommeerde Franse kunstenaar, oud-strijder Paul Moreau-Vauthier die vooral bekendheid verwierf als ontwerper van de demarcatiepalen die werden opgericht op de punten waar de frontlijn de grote wegen kruist.

– Na de vernielingen van WO II werd de brug volledig gereconstrueerd en werden de bizons hermaakt in kunststeen door de vooraanstaande Dendermondse beeldhouwer Jos De Decker, hij baseerde zich op de oorspronkelijke beelden.

Sociaal-culturele waarde:

De beelden en gedenkplaten van het gedenkteken herinneren niet alleen de Slag aan de Schelde tijdens het eindoffensief in België in 1918, maar onderstrepen ook het internationale karakter van de Eerste Wereldoorlog, meer bepaald de inbreng van de Amerikaanse 37th division A.E.F. De beelden zijn van bijzondere betekenis als symbool voor de Amerikaanse staat Ohio en de inzet van het Amerikaanse leger tijdens Wereldoorlog I.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009, 4 december 2009, en 10 juni 2011 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009, 11 januari 2010 en 2 augustus 2011).

Brussel,

18 NOV. 2011

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS